

3

Strengt hemmelig.

Innst. S. C.

Innstilling fra tollkomiteen om fastsettelse av enkelte tollsatser tjenlige som forhandlingsgrunnlag i traktatforhandlinger med fremmede land.

Til Stortinget.

Vårt nuværende tolltariffsystem har til hensikt, dels å skaffe staten inntekter, dels å yde produksjonen en rimelig beskyttelse likeoverfor utenlandsk konkurranse. Derimot har man ved fastsettelsen av satsene ikke hatt for øie, at disse skulde kunne tjene som handelspolitisk middel til fremme av våre eksportnæringer ved avsluttelse av tariffavtaler. Hertil er tariffen også mindre skikket, da den må karakteriseres som en autonom tariff, idet man bortser fra bestemmelsen i tariffens § 2, 2net avsnitt, hvor de maksimale satser kun kommer til anvendelse som kamptollsatser.

Dette tariffsystem i forbindelse med våre mestbegunstigelsestraktater medfører, at vi er svakt stillet ved traktatforhandlinger, da vedkommende fremmede land ingen

større interesse har i å avslutte tariffavtaler med opofrelser som uten videre tilfaller konkurrentene.

Således som den internasjonale handelspolitikk har utviklet sig etter krigen med differentiell behandling av forskjellige land, støter vår eksport stadig på høie tollskranke og dette gjelder særlig for fabrikatenes vedkommende, mindre for råvarenes.

Det er især Tyskland, Tsjekkoslovakiet, Polen og Grekenland som for tiden legger hindringer iveien for vår eksport av artikler som sild, sardiner, kippers, herdet fett, cement og titanhvitt, og dette tiltross for at vår innførsel fra de førstnevnte land som det vil fremgå av nedenstående tabeller er større enn vår utførsel dertil.

Innførselens verdi:

	1923. kr.	1924. kr.	1925. kr.
Fra Tyskland	308 117 700,00	311 718 440,00	280 117 580,00
» Tsjekkoslovakiet	7 328 400,00	9 386 070,00	7 094 980,00
» Polen	5 642 960,00	6 108 100,00	3 719 200,00
» Grekenland	557 100,00	463 000,00	417 600,00

Utførselens verdi:

	1923 kr.	1924 kr.	1925 kr.
Til Tyskland	78 350 580,00	103 831 170,00	106 639 128,00
» Tsjekkoslovakiet	838 303,00	2 278 341,00	1 686 184,00
» Polen	2 100 583,00	2 330 295,00	1 775 238,00
» Grekenland	636 080,00	1 903 793,00	1 468 120,00

Komiteen har festet sig ved endel tariffposter, som antas å kunne anvendes i kompensasjonssøiemed under traktatforhandlinger, således at tollene fastsettes med dette

for øie, og da man nu står overfor en almindelig revisjon av tolltariffen, skulde tidspunktet være det beleiligste.

De poster det gjelder er følgende:

1) l.nr. 131a blyompressede kabler	1 kg.	kr. 0,10
2) — 198 flasker	1 »	» 0,04
3) — 199 »	1 »	» 0,07
4) — 371 leketøi	1 »	» 3,00
5) — 544 mineralske oljer	1 »	» 0,04
6) — 647 skotøi av chevreau etc.	1 »	» 4,50
7) — 648 — » skinn ellers	1 »	» 2,00

Ad 1. Denne vare er av komiteen i innstillingen til almindelig revisjon av tolltariffen opført som tollfri, men da Tyskland har anket over den nugjeldende tollsats, antas den å burde bibeholdes inntil videre for å kunne anvendes som forhandlingsats.

Ad 2 og 3. De gjeldende satser vedtokes i 1926 på foranledning av innkomne forestillinger fra flaskeverkene om utilstrekkelig tollbeskyttelse. Fra verkene er nylig innkommet andragende om ytterligere beskyttelse likeoverfor Tyskland og Tsjekkoslovakiet, som på sin side tidligere har reklamert overfor de i 1926 vedtatte tollforhøielse. Komiteen kan ikke innstille på tollforhøielse til henholdsvis 6 øre og 9 øre pr. kg. uten som en rent midlertidig foranstaltning i forhandlingsøiemed.

Ad 4. Den gjeldende toll er meget høi i forhold til verdien, men komiteen har foreslått den bibeholdt av fiskale grunner. Satsen kunde i forhandlingsøiemed settes op i kr. 4,00 og benyttes likeoverfor Tyskland, som er den største leverandør av mekanisk leketøi. Det er ubetydelig av leketøi som fremstilles her i landet.

Ad 5. Disse varer har komiteen foreslått opført som tollfrie bl. a. av hensyn til fiskerinæringen, men da en større del av de importerte varer skriver sig fra Tyskland og det dessuten fra polsk hold er fremkommet anker over den gjeldende toll, bør denne bibeholdes inntil videre for å anvendes i forhandlingsøiemed likeoverfor disse land.

Ad 6 og 7. Komiteen har slått disse poster sammen med en toll av kr. 3,60 pr. kg., hvorved det bl. a. er tatt hensyn til de innenlandske fabrikanter klage over utilstrekkelig tollbeskyttelse for de varer som henhører under l.nr. 648.

Av de heromhandlede varer innførtes:

	Fra Tyskland.	Fra Tsjekkoslovakiet.
1924	183 107 kg.	2 800 kg.
1925	195 146 »	14 676 »

Fellessatsen antas i forhandlingsøiemed å burde settes til kr. 4,20 pr. kg.

Hvad Grekenland angår kunde man foreløbig bli stående ved den av Tolltariffkommisjonen foreslåtte forhøielse av toll for korinter til kr. 0,20 pr. kg. og efter forhandling nedsette den til kr. 0,08 pr. kg. — samme sats som for rosiner — da varene har en meget begrenset anvendelse, men Grekenland synes å tillegge en sådan tollnedsettelse stor vekt.

Da de heromhandlede tollsatser skal anvendes som forhandlingssatser er man avskåret fra å underrette interesserte innenlandske bedrifter om satsenes midlertidige karakter og å forhindre at de oppfatter dem feilaktig og innretter sig derefter, men man må visstnok kunne regne med at vedkommende traktatforhandlinger kan avsluttes innen en rimelig tid og betenkelighetene ved å opstille midlertidige forhøiede satser skulde derfor være mindre såvel for bedriftene som for forbrukerne.

Skulde man ikke ved traktatforhandlingene kunne opnå de tilsiktede lettelser for vår eksport, vil Kongen allikevel i henhold til den gitte bemyndigelse kunne regulere de omhandlede tollsatser overensstemmende med komiteens forutsetninger.

Komiteens medlem Kverneland er enig med den øvrige komite, når den i forbindelse med den almindelige revisjon av tolltariffen har reist spørsmålet om å gjøre tariffen mer tjenlig som støtte for handelspolitiske traktater og avtaler.

Tollspørsmålene har hos oss hittil særlig vært behandlet ut fra det synspunkt, at tollsystemet hadde til formål dels å skaffe staten inntekter og dels å verne vår produksjon mot konkurranse utenfra. Den traktatpolitiske side, spørsmålet om tariffsystemets betydning som støtte for eventuelle traktatforhandlinger, synes man derimot å ha ofret mindre oppmerksomhet.

I det forholdsvis rikholdige materiale, som har ligget til grunn for den nu pågående tariffrevisjon, bl. a. Tolltariffkommisjonens innstilling, finner man således intet om den heromhandlede sak. Fra vedkommende departement har komiteen heller ikke mottatt nogen utredning av spørsmålet, hverken i de ordinære proposisjoner eller ved særskilt forelegg. Visstnok var finans-, utenriks- og handelsministeren tilstede i komiteen under forhåndsdrøftningen av saken. Men etter de falne uttalelser måtte man få det bestemte inntrykk, at saken nærmest var helt ubearbeidet av administrasjonen, og at d'hr. statsråder på det tidspunkt næret store betenkeligheter ved å slå inn på den antydde vei, og det er ganske rimelig. Der melder sig nemlig i forbindelse med denne sak mange vanskelige og omfattende — visstnok også ømfintlige — spørsmål, som burde klarlegges, før saken blev lagt frem i Stortinget til endelig avgjørelse. Med henblikk på den grundighet og omhyggelighet som i det hele tatt preger Stortingets arbeidsmåte, selv når det gjelder saker av forholdsvis liten rekkevidde, finner jeg å måtte karakterisere en realitetsbehandling av denne sak, litet bearbeidet som den er, som mindre forsvarlig.

Jeg finner ingen grunn til å gå nærmere inn på spørsmålet. Dertil har jeg heller ikke de nødvendige forutsetninger. Jeg vil bare rent oversiktlig og eksempelvis nevne enkelte ting, som i denne sammenheng fremstiller sig til nærmere bearbeidelse.

1. Hvilken innflydelse vil en i traktatøiemed innrømmet toll-lettelse for ett land ha ved eventuell tilsvarende forhandling med et annet?
2. Hvilket system vil for tilfelle høve best for oss, enten det som nærværende komite har festet sig ved: høie forhandlingssatser, inntatt som «normalsatser» i tariffen, med fullmakt for regjeringen i gitt forhandlingssituasjon å gå til nedslag, eller mulige andre systemer, f. eks. det amerikanske med generell fullmakt for vedkommende administrasjon i forhandlingsøiemed å øke de angjeldende ordinære satser (kampsatser)? Eller å søke å nå frem på helt ordinær vei: ved at administrasjonen i hvert enkelt forhandlingstilfelle — efter å ha fått tilstrekkelig oversikt over forhandlingene — fremsetter forslag for Stortinget til forandring (nedslag) av den sats eller de satser som måtte være tjenlige for øiemedet. (Konf. Islandsavtalen — kjøtttollen).
3. Hvilken innflydelse vil det system som nu er bragt i forslag — de høie kombinerte forhandlings- og vernetollsatser — ha for de bedrifter, som har lagt sin produksjon tilrette i ly av den sterke beskyttelse disse gir, i det tilfelle departementet plutselig utøver sin rett til i forhandlingsøiemed å ta nedslaget?
4. Og endelig: Vil ikke nettop hensynet til disse bedrifter, hvis produksjon er innstillet på de høie satser, gjøre det meget vanskelig for administrasjonen å gå nedover? Og vil man ikke kunne nære frykt for at forhandlingssatsene i visse — kan hende i mange — tilfelle derfor vil ha tilbøielighet til å festne sig?

Av det her anførte fremgår, at jeg anser det rettest å utsette saken til neste år, så administrasjonen i mellemtiden fikk høve til å gjøre den til gjenstand for nærmere ut-

redning. Herom forbeholder jeg mig rett til å opta forslag i Stortinget.

Skulde Stortinget allikevel vedta å gå til realitetsbehandling efter det prinsipp, som er bragt i forslag, finner jeg å kunne stemme for enkelte av de foreslåtte forhandlingssatser, de av disse som ikke innebærer nogen nevneverdig beskyttelse.

Komiteens medlemmer **Alvestad** og **Madsen** vil fremholde, at der kan reises sterke innvendinger mot et system med tollsatser som kan anvendes som manøvreringsobjekter i traktatforhandlinger med fremmede land.

De varer f. eks. som i tariffen opføres som tollfri, fordi de er almindelige forbruksartikler, råstoffer eller hjelpestoffer i produksjonens tjeneste, og som ikke er pålagt toll i beskyttelsesøiemed, bør heller ikke pålegges toll av hensyn til handelspolitiske forhandlinger med utlandet.

Hvor tollen er av rent fiskal art, som toll på sukker, kaffe, sydfrukt, rosiner, korinter o. l. har vi intet imot, at tollene nedsettes eller opheves, når derved kan opnåes handelspolitiske fordeler. Men vi tviler på, at en forhøielse av slike fiskaltollsatser, med forhandlinger og derefter følgende nedsettelse av satsene, vil være en heldig linje å slå inn på.

Hvad de rene beskyttelsestollsatser angår, kan det befryktes, at en manøvrering med slike satser, forhøielse og derefter følgende nedsettelse, kan bevirke skadelige forstyrrelser i den innenlandske produksjon og forbruk, altså medføre ulemper, som vil være større enn de fordeler som eventuelt vil opnåes i handelspolitisk henseende.

Hvis Kongen får bemyndigelse til å nedsette tollsatsene for enkelte tariffposter (efter at disse satser først er blitt forhøiet) kan det lede til, at andre land kommer med krav til regjeringen om at satsene for de og de artikler må bli nedsatt eller ophevet. Et slikt system som her foreslått, kan føre til handelspolitiske forviklinger.

Så vanskelig som dette spørsmål er, skulde nærværende mindretall helst ha sett at initiativet var kommet fra regjeringen, og at saken var blitt forelagt Stortinget i utre-

det stand. Vi vil dog ikke motsette oss, at spørsmålet forelegges Stortinget til avgjørelse i prinsippet, idet vi forbeholder oss å stemme imot. Skulde det bli vedtatt av Stortinget at enkelte satser fastsettes som forhandlingssaker, vil mindretallet forbeholde sig å stemme for lavere satser eller oprettholde komiteens oprindelige innstilling.

I henhold til det anførte innstiller komiteen til Stortinget å fatte følgende

beslutning:

Kongen bemyndiges til å nedsette tollsatsene for følgende tariffposter således:

Elektriske apparater og isolerte ledninger:

e. kabler og andre ledninger isolerte, med eller uten omfletning, omspinning eller lignende:

1. blyompressede kabler . . . . . frie

Glass og glassvarer:

1. flasker for øl, saft, melk, mineralvann, vin og brennevin, alle helt uslipte og uten maling eller dekoring:

a. av mørk (grønn eller brun)

masse . . . . . 1 kg. 0,04

b. av annen masse . . . . . 1 » 0,07

Leketøi, alle slags, uten hensyn til materialet, eller deler dertil, med karter, esker, papiromslag og lignende

nærmeste emballasje . . . . . 1 kg. 3,00

Oljer:

3. mineralske oljer, som ikke er anvendelige som belyningsvesker eller som ikke inngår som oljer til brensel eller produksjon av kraft,

samt petroleumsresiduum . . . . . frie

Skinn og huder:

III. i arbeide:

3. skomakerarbeide:

c. av lakkert, chagrinert, bronsert, alunert, fernissert, sort eller anderledes farvet skinn, i eller uten forbindelse med andre slags skinn . . . . . 1 kg. 3,60

Oslo i tollkomiteen den 7de april 1927.

Johan E. Mellbye, W. Blakstad, Knut Markhus,

formann.

ordfører.

sekretær.